

psychological descriptions and depicting of nature, dynamic, well-developed plot, different symbols and allegories. However, to create a screenplay and its further embodiment in a feature film, the writer can use only two things: the character speech and the plot of literary work.

V. A. Kukhareno identifies twelve basic categories of a belletristic text, which can be applied to the screenplay: possibility to be subdivided, connectivity, prospects and retrospection, anthropocentricity, local and temporal proximity, informativity, consistency, integrity, modality, pragmatic orientation [6, p. 70-79]. The chronology of

events in a screenplay can go forward, in accordance with the course of real events, and go back (prospects and retrospection); in addition, there may be flash forward elements and memories of past, or flashbacks. Consequently, linguistic investigation of a screenplay should be multisided and deep, keeping in mind that the dialogue occupies the central place in a screenplay. The screenplay dialogue stands in the circle of interests of socio-linguistics, psycholinguistics, pragmalinguistics, including the achievements of linguo-culturology and communicative linguistic studies.

1. Ivarsson J. Subtitling / Jan Ivarsson, Mary Carroll. – Stockholm : Transedit HB, 1998. – 185 p.
2. Bashwiner D. Interaction of Speech and Music in the Film Soundtrack / D. Bashwiner // Music and the Moving Image (Conference). Abstracts. – May 18–20. New York, 2007. – Pp.10-11.
3. Конкульовський В. До визначення одиниці перекладу кінокомедій / В. Конкульовський // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. – Вип. 104. – Ч. – 2012. – С. 263-266.
4. Herman V. Dramatic Discourse: Dialogue as Interaction in Plays [Text] / V. Herman. – London: Routledge, 1995. – 335 p.
5. Kozloff, S. Overhearing Film Dialogue / S. Kozloff. – Berkeley & Los Angeles: University of California Press, 2000. – 332 p.
6. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту [Текст] : підручник для студ. старших курсів філологічних спец. / В. А. Кухаренко. - Вінниця : Нова книга, 2004. – 272 с.

КУЛЬТУРОЦЕНТРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Тетяна Шевчук

д.філол.н., професор

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Сьогодні вища освіта та середня загальноосвітня школа стоять перед численними викликами. Ці виклики пов'язані з питаннями модернізації освітнього процесу через процеси глобалізації та інформатизації суспільства. Сьогодні інтернет давно не обмежується домашнім комп'ютером і може бути доступним будь-де завдяки смартфонам, матеріально відносно доступними, зручними в користуванні з миттєвим отриманням графічної, аудіо і відео інформації. Світ змінюється з шаленою швидкістю і ставить нові вимоги до

процесу навчання учнів і студентів. Гаджети тепер конкурують з вчителем, роль якого щонайперше полягає в тому, що не підвладно техніці – вмінні навчити критично мислити.

Нові інформаційні технології поки що не витіснили паперову продукцію, однак вже зараз становлять їй серйозну конкуренцію. Розвиток інформаційних систем і легкість доступу до різного роду інформації створили багатокomпонентне інформаційне поле, у форматі якого існує і розвивається як покоління нульових, так і люди старшого віку, що прагнуть іти в

IV Дунайські наукові читання: гуманітарна освіта в теорії та практиці

ногу з часом. Освіта стає все більш інтерактивною й виходить за межі академічної лекції. Інтерактивним стають не тільки методи, але й сам тип мислення сучасної людини: працюючи за комп'ютером, вона зазвичай тримає відкритими відразу кілька вікон (файл, електронна адреса, соціальна мережа, музика тощо), через що інформація поступає у мозок інтерактивно, відразу з кількох джерел.

Через залежність від гаджетів і соціальних мереж в сучасній цифровій цивілізації загострюється проблема інформаційної і комунікативної адаптації людини у суспільстві. В освітянській галузі на перший план вийшла проблема протиріччя між темпами отримання знань учнями та психофізичними можливостями їх засвоєння. Кількість компетенцій постійно збільшується, тому метапредметність в сучасній системі освіти виходить на перший план. У методиці навчання іноземним мовам – це різного роду проектні групи, формат Workshop, кейс-методи, ігровий Edutainment, які вчать працювати в команді та формувати інтегральну картину світу.

Методика викладання зарубіжної літератури в закладах вищої освіти та школі також підпорядковується новим вимогам. У сучасних програмах з зарубіжної літератури в школі, рекомендованих МОН України, акцент робиться на інтегрованому уроці, в якому культуроцентрична картина світу є метапредметом.

Так, МОН України в 2012 р. була рекомендована програма для загальноосвітніх середніх закладів з вивчення зарубіжної літератури у 5-9 класах [1], розроблена проф. Ніколенко О. М. (Полтава), головним спеціалістом МОНУ Таранік-Ткачук К. В. та колективом вчителів-методистів (2012 та зі змінами 2015-2017 відповідно до положень «Концепції Нової української школи» [2]).

Ця програма складається з 4 компонентів: емоційно-ціннісної, літературознавчої, культурологічної і

компаративної. *Емоційно-ціннісна лінія* скерована на формування духовно-емоційного світу учнів, етичних переконань, естетичних смаків. *Базова літературознавча складова* скерована на оволодіння знаннями з теорії та історії літератури у традиційному форматі. Дві інші компоненти викладання зарубіжної літератури – культурологічна і компаративна становлять принципово новий формат викладання і засвоєння предмета в школі. *Культурологічна складова* передбачає сприйняття художньої літератури як важливої частини культури в тісній взаємодії з іншими видами мистецтв: архітектури, живопису, музики, танцю, кіно й ін. *Компаративна компонента* орієнтована на введення основ порівняльного літературознавства у шкільний курс з зарубіжної літератури. Окремо наголошується на необхідності проведення порівняльного аналізу здобутків зарубіжної літератури з національним художнім надбанням, тобто з українською літературою з метою її введення у світовий контекст.

На основі цієї програми в межах Всеукраїнського учительського проекту 2016-2017 рр. були затверджені і рекомендовані навчальні програми з зарубіжної літератури до старших класів.

Інноваційне введення МОН України з розподілом часу на поглиблене вивчення культурологічної складової у процесі засвоєння текстів зарубіжної літератури має на меті вивчення зв'язків літератури з міфологією, фольклором, народними традиціями, обрядами та віруваннями та офіційною релігією країн, розширення знань зі специфіки культурних традицій народів різних країн та мистецтвознавчої проблематики. При аналізі художнього твору вчитель має продемонструвати, в основу яких творів живопису, музики, опери, балету, кіно тощо ліг його сюжет. Відтак навчання зарубіжної літератури досягає завдань і мети Нової української школи, яка вчить мислити рефлексивно, розвивати щонайперше технологію розуміння. В ситуації культуцентричної

IV Дунайські наукові читання: гуманітарна освіта в теорії та практиці

надпредметності на уроці зарубіжної літератури інтегрований підхід формує здатність рефлексивного, критичного мислення по відношенню до літератури як безпосереднього предмета.

Сьогодні, готуючи вчителів іноземних мов та світової літератури, кафедра загального мовознавства, слов'янських мов і світової літератури Ізмаїльського державного гуманітарного університету враховує новітні тенденції в розвитку освіти. За останні роки захищено кілька магістерських робіт, проблематика яких фокусується на вивченні літератури в системі мистецтв: «Музичний дискурс у творчості англійських поетів «Озерної

школи»» (Болгаріна С.); «Мотив вітальності художнього шедедру в російській літературі XIX ст.» (Ровчак Н.), зокрема кандидатська дисертація «Інтермедіальний дискурс філософської прози Д. Беньяна і Г. Сковороди» (Шикиринська О.), присвячена вивченню міжвидової інтерполяції мистецьких кодів у творчості англійського та українського письменників. У перспективі кафедра планує ввести дисципліну «Література в системі мистецтв» за вільним вибором студентів з метою всебічної підготовки майбутніх вчителів зарубіжної літератури до вимог Нової української школи.

1. Зарубіжна література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ В ТУРИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Тетяна Шляєва
викладач

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

З початку XXI сторіччя лінгвістичні дослідження базуються на таких принципах як аксіологічність, прагматизм та дискурсивність. Актуальним є комунікативно-прагматичне та структурно-семантичне дослідження дискурсу, в тому числі туристичного.

Туризм – це сфера, у якій реклама займає важливе місце. Можна констатувати сплеск дослідницького інтересу до текстів туристичного дискурсу. На даний час спостерігається багатовекторне вивчення феномену туризму в роботах лінгвістів, соціологів, психологів, культурологів, економістів.

На зростання туристичної індустрії величезний вплив мав Інтернет. Розвиток глобальної мережі полегшив роботу як численним туристичним компаніям, так і їх потенціальним клієнтам, що забезпечило

вільний доступ до інформації та дозволило замовляти подорожі не виходячи з дому.

Реклама – це форма комерційної комунікації, що використовує сучасні інформаційні технології впливу на суспільну та індивідуальну свідомість. Об'єктом нашого дослідження є рекламні сайти з пропозицією туристичних послуг, що функціонують в рамках англійського туристичного дискурсу Придунав'я. Предмет дослідження – мовні одиниці, які сприяють створенню прагматичного ефекту. Метою нашого дослідження є виявлення прагматичного потенціалу туристичних текстів на англійських сайтах, що рекламують подорожі та відпочинок у країнах, розташованих на берегах Дунаю.

Основна прагматична мета адресанта рекламного дискурсу –